

tására, a mennyit elégségesnek tart arra nézve, hogy céljait elősegíthesse.

Nem akarom az illuminantok és rationalisták czirkulatait zavarni, hanem azt nem volna nehéz bebizonyítani, hogy ott, a hol legléghőbb és legerkölcstelenebb öngyilkosok is, a kegyelet és tisztelet minden formáit élvezhetik, még a legcsekélyebb bünhődés is ki van zárva, mely az ilyen elveszett lelkeket visszaterelhetné arra az életküzdelemre, melytől egyetlenegy bátor, derék és férfias jellemnek sem volna szabad megijednie.

A legszigorubb családi és iskolai nevelés vethetnek csak gátot ezen borzasztó ragálynak, a melynek rombolásai beláthatlanok és kiszámíthatlanok.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

A Torontálmege törvh. bizottsága által f. hó 25-ére összehívott rendkívüli megyei közgyűlés a középszámban megjelent bizottsági tagok érdeklődése mellett tartatott a vármegyeház dísztermében. Hertelendy József főispán ur ó méltósága a gyűlés kezdetén kijelentette, hogy a rendkívüli közgyűlés egybehívását a torontáli helyi érdekű vasutakat érdeklő sürgős ügyek tették szükségessé, melyek élénk figyelem mellett tárgyalattak.

Daniel László megyei főjegyző legelsőben bemutatta a Milkó V. és társai szegedi czéggel, a nagy-margita—verseczi vasut-vonal kiépítésére vonatkozó szerződést, mely szerint nevezett vállalkozók a n.-margita—verseczi 17-58 km. vonalat az engedélyokmány és ennek mellékletei alapján 412.000 frtért vállalják el, mely összegben azonban az időközi kamatok, továbbá a kormány felügyeleti és kiszájtítási költségek betudva nincsenek. E szerződés a részvénytársaságra s

mint legnagyobb részvényesre a megyére is előnyös, a mennyiben az építési tőke 480.000 frtban lőn megállapítva. Az állandó választmány határozata alapján a közgyűlés az alispánt a vasuti közgyűlésen a szerződés elfogása mellett szavazásra hívta fel.

Olvastatott azután a „torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság“ igazgatóságának 1890. évi június hó 15-én 2719. sz. a. kelt megkeresése, melyben kéri a törvényhatósági bizottságot, miszerint a nagy-margita—verseczi vonal építési tőkéjének könnyebb beszerezhetése illetve az építési tőkének beszerzése végett kibocsájtandó 549.000 frt elsőbbségi részvénynek előnyösebb árfolyamon való értékesíthetése végett mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy beleegyeznek, miszerint a nagy-margita—verseczi vonal építési tőkéjének beszerzésére kibocsájtandó 549.000 frt névértékű elsőbbségi részvény a vasutvonalak tiszta jövedelméből első-sorban részesüljön az 5 százalékos osztalékban és hogy a birtokában levő 1.500.000 frt elsőbbségi részvény csak akkor élvezzen osztalékot, ha előbb az 549.000 frt értékű részvény szelvényei beváltottak; továbbá, hogy mondja ki a törvényhatósági bizottság, miszerint a birtokában levő 1.500.000 frt elsőbbségi részvényt eladni nem fogja. Ezen kérvénnyel kapcsolatban bemutatja a torontáli helyi érdekű vasutak igazgatósága az 1890. évi június hó 29-én tartandó társasági közgyűléshez intézett évi jelentését az 1889. üzleti évről. E kérdést Rónay Jenő kir. tanácsos alispán, mint a helyi érdekű vasutak elnöke igen érdekesen fejtegette s világosította meg, végül Hertelendy József főispán szolt hozzá, s ehhez képest egyhangulag elhatározatott, hogy:

Miután a részvénytársaság igazgatóságának az 1890. évi június hó 29-ére egybehívott közgyűléséhez intézett jelentéséből valamint a társaság mérlegéből kitűnik, hogy a forgalomnak 1889. évi május hó elején átadott vasut 8 havi üzlet után daczára a kezdet nehézségeinek, a múlt évi rossz termésnek mégis akkor, midőn a legtöbb vasutak csekély kivétellel az üzlet első évében mit sem szoktak jövedelmezni, 24.856 frt 12 kr. tiszta jövedelmet hozott, alaposan remélhető, hogy a jövő teljes évi üzlet eredménye, midőn 90 kilométer helyett 108 kilométer vasut lesz üzletben és a vasut Versecz vidékéről új szállítmányokat nyerend, oly mérvű lesz, hogy a margita-verseczi vonalra kibocsájtandó valamint a meglevő vonalra már kibocsájtott és a vármegye tulajdonát képező elsőbbségi részvények osztalékai teljes összegben kifizethetők lesznek. — És miután a megye közönségének mint legnagyobb részvényesnek érdekében fekszik, hogy az új vonal építési tőkéjének beszerzésére mentől kevesebb új részvény bocsájtassék ki, mi az építési tőkének olcsó beszerzése illetve az által éretik el, hogy a kibocsájtandó új elsőbbségi részvények a társaság által mentől magasabb árfolyam mellett adatnak el, a törvényhatósági bizottság mint a már meglevő vasutvonal első kibocsájtású elsőbbségi részvényeinek egyedüli birtokosa beleegyeznek, hogy a birtokában levő 1.500.000 frt értékű elsőbbségi részvények szelvényei csak akkor váltassanak be, ha az ujonnan kibocsájtandó 549.000 frt névértékű elsőbbségi részvény 5 frtos szelvényei már kifizettettek az üzleti nyereségből.

Teszi ezt a törvényhatósági bizottság pedig azért, mert az által, hogy az ujonnan kibocsájtandó elsőbbségi

drágakövekben e tulajdonságokon kívül még az az anyag is tökéletesen azonos az igaziakkal. A mesterséges drágaköveket nem üvegmasszából készítik, hanem azoknak az anyagoknak összeolvasztásából, a melyekből maga az illető természetes drágakő áll.

Ez idő szerint különösen a rubint, a zafirt és a smaragdot készítik mesterségesen olyformán, hogy igaziak helyett használhatók és kereskedésbe hozhatók.

Fremy és Feyl, ujabban Fremy Verneuil egészen tiszta, a természetessel összes tulajdonságaira nézve teljesen megegyező oly rubin és zafir kristályokat készítenek, a melyeknek kémiai összetétele is egészen ugyanaz a természetesekével. Erről rendszeres kémiai elemzések tanuskodnak.

Agyagtégelyben pontosan meghatározott mennyiségű kvarcot, aluminium oxidot és ólom-oxidot olvasztanak össze. Ólomüveg képződik és a benne szintelen vagy fehéres korund-kristályok. Hogy a korundot rubinná változtassák, körülbelül két százalék kettős chrómsavas káliumot olvasztanak, a tömegbe; ha pedig zafirt akarnak készíteni, még egy kevés kobaltoxidot is. Megjegyzem, hogy a rubin nem egyéb, mint a korundnak piros, a zafir pedig kék színű változata.

Igen érdekes és nevezetes a mesterséges drágakövek történetében az az eset, a mely ezelőtt három évvel történt meg.

A gyémántok és drágakövek szindikátusát arról értesítették, hogy genfi czégek új ter-

mőhely megjelölésével nagy rubinokat hoznak forgalomba, melyek iránt az a gyanu támadt, hogy talán nem is igaziak, hanem mesterségesek. A vád mindjárt úgy szolt, hogy azokat valószínűleg kisebb, kevésbé értékes rubinok összeolvasztásával készítették, hogy ily módon nagy értékű drágaköveket kapjanak. Ezek a nagy rubinok tényleg nagy áron keltek el; karátjuk mintegy 600—1400 forintjával.

A szakértői vizsgálat körülményes meghatározás után tényleg mesterségeseknek ismerte fel őket, még pedig, hogy oly módon készítették, a mint sejtették.

Vizsgálatuk közben legelőször a kristályokban levő gömbölyű üregecskék, hólyagocskák tűntek fel, a melyek olvasztás után kapott tömegből soha sem szoktak hiányozni. Levegővel vagy másféle gázzal telvék és hullámos csoportokban helyeződtek el. Ilyen hólyagocskák a természetes rubinokban is elő szoktak fordulni, de azok mindig szögletesek és rendszeren folyadékot tartalmaznak. Elrendezésük pedig legtöbbször dendrites, ágforma vagy az ékszerészek nyelvén, a toll lobogójához hasonló.

Ez a körülmény a nyanut erősen fokozta. De a szakértők még inkább megerősödtek abban a természetes rubinnak egy másik gyakori sajátságából, melyet a kérdéses kristályokban hiába kerestek.

A beható vizsgálat a természetes rubinok

szövetét szálalnak tünteti fel, a mit a mikroszkop úgy magyaráz meg, hogy a rubin anyagában igen finom rutil (titánsav) tücskének vannak. Ezeket a kérdéses kristályokban nem lehetett megtalálni, a mint hogy nincsenek meg azokban a rubin kristályokban sem, a melyet a főntebb megnevezett francia chemikusok készítettek.

Csupán e két ismertető jeltől lehetett a szakértőknek ráismerni arra, hogy mesterséges rubinokkal van dolguk. Minden egyéb sajátságra nézve, az optikaiakat sem véve ki, tökéletesen megegyeztek a természetesekkel. Az elemzés azt is kimutatta, hogy anyaguk a természetes rubinokéval egészen azonos, t. i. aluminiumoxid a chrómnak nyomaival.

A szindikátus a szakértők véleménye alapján az összes kérdéses rubinokat mesterségeseknek jelentette ki, a 800.000 frankra rugó vételeket pedig érvénytelennek nyilvánította.

A mesterséges smaragdoknak tudományos czélból legtökéletesebb előállítói Hautefeuille és Perrey, a kik készítményeiket elemezvén, anyagukat a természetesekével azonosoknak találták (67.7% kovasav, 19.6% timföld és 13.4% berylloxid). A smaragd-kristályok is szintelenek voltak először, de könnyű volt őket azután vasoxiddal zöldessárgára és chromoxiddal zöldre festeni.

részvényeknek ezen kedvezményt megadja, a birtokában levő elsőbbségi részvények szelvényeinek beváltásáról nem mond le, a mennyiben az 549.000 frt elsőbbségi részvények szelvényeinek kifizetése után fennmaradó üzleti tiszta nyereség a részvénytársasági alapszabályok szerint is, az elsőbbségi részvények szelvényeinek beváltására fog fordítani, és azon nem várt esetben, ha egy évben az üzleti nyereség nem volna oly mérvű, hogy abból az 549.000 frt elsőbbségi részvények szelvényeinek kifizetése után a vármegye tulajdonát képező részvények szelvényei is kifizethetők lennének, a vármegye közönsége, illetve utfentartási alapja ez által veszteséget nem szenved, mert a szelvényekre hátralékos összegek a következő évi üzleti nyereségnek a harmad kibocsátású elsőbbségi részvények szelvényeinek beváltása után fennmaradó feleslegéből lesznek kifizetendők.

Együttal kimondott, hogy a vármegye tulajdonát képező és a megyei utfentartási alapot megillető elsőbbségi részvények, ha esetleg eladatnának, az eladás csak oly feltét mellett fog eszközölthetni, ha a már meglevő elsőbbségi részvények vevője az újonnan kibocsátandó 549000 frt elsőbbségi részvénynek adott fenti kedvezménynek reája nézve is kötelező voltát elismerni magát kötelezi.

A mi végre a részvénytársaság igazgatóságának az 1889-iki csonka üzleti évről szóló társasági közgyűléséhez intézett jelentését valamint az üzleti nyereségnek célba vett oly felosztását illeti, a mely szerint

1. az kisorsolt elsőbbségi részvények beváltására . . .	7300 frt
2. ugyanazok 5% os kamataira	365 frt
3. a társasági tisztviselők részére alakítandó nyugdíj alap első ellátására	2000 frt
4. a tartalék alap gyarapítására	1000 frt
5. az igazgatóság rendelkezésére bocsájtatnék	
a) hasznóhajtó beruházásokra való felhasználás végett	10000 frt
b) társasági tisztviselők jutalmazására	1000 frt
- fordítassák,
6. a fennmaradó 3191 frt 12 kr. pedig az 1890. üzletév számlájára elővitessék, — helyeslőleg tudomásul vétetett, mert hason vállalatok első és főkép csonka évi üzleti nyeresége rendszerint az építési tőke számlájára szoktak elszámoltatni.

Utasítatik mindezeknél fogva a vármegye alispánja, hogy a torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaságnak folyó évi június hó 29-én tartandó közgyűlésén az újonnan kibocsátandó elsőbbségi részvényeknek adandó fenti kedvezményhez szavazatával a vármegye tulajdonát képező részvények után járuljon hozzá, az üzleti nyereség mikénti felosztása tekintetében tett felügyelő bizottsági előterjesztést pedig tekintettel az első és csonka üzleti évre kivételesen fogadja el; a jövőre nézve azonban a vármegye közönsége úgy mint a részvényes meg-

követeli és határozatilag kimondja, hogy az elsőbbségi részvények tulajdonosai érdekének megóvása végett is, az üzlet egész tiszta jövedelme az elsőbbségi részvények szelvényeinek beváltására fordítandó.

Utasítottatott végre a vármegye alispánja, hogy a vármegye utfentartási alapját illető kisorsolandó elsőbbségi részvények beváltása folytán ezuttal befolyandó 7100 frtot és ezentul befolyandó összegeket a megyei utfentartási alaphoz tőkésítse.

Nagyobb vitát keltett még a Garai, volt mérnöknek megszavazott tiszteletdíj ügye, kinek a tiszteletdíj annak idején vármegyeház építési terveit helyezett kiállításba; a vitához Hadfy Döme kir. közjegyző, Kovách Ágoston és Várady Antal kir. tanácsosok, Rónay alispán, Poroszkay főügyész, Zsirus József törv. elnök s Nack közs. jegyző szóltak hozzá. Azután a lapunk hivatalos mellékletén közzétett tárgysorozat vétetett sorrendben tárgyalás alá.

Vidéki levél.

Kis-Zombor, 1890 jun. 21.

Örömnappja volt tegnap községünknek és kedves emlékezetében fog az maradni mindenkinek, a ki azon ünnepeken részt vett, melyen az itteni segély-egylet és hitel-szövetkezet elnökének, Zombori Rónay Ernő urnak arczképét leleplezte.

A napilapok legtöbbjében olvashatni majd az egyik hasonczélú egyletnek bukását, majd csődjét. Majd sikkasztás, majd pedig hitlen kezelés okozza ezen segélyegylet veszedelmét, holott ezek volnának hivatalos közpénz- és hitel-szövetkezetek kielégíteni és ezáltal valóságos áldásos tevékenységet kifejtteni.

A mi egyletünket 1884-ben Rónay Ernő ur alapította, azóta 400,000 frtnál többre rugott forgalma és most az első hat évi csoport felosztásánál tagjainak az általok hatosonként gyűjtött és becsületesen kezelt, valamint gyümölcsözőleg forgatott tőkében 34,000 frt lett készpénzben kifizetve.

Ezen örömdetes eredmény arra ösztönözte egyletünket, hogy elismerésének kifejezésül, valamint hálájának lerovásául érdemű elnökének és megteremtőjének arczképét a mai napon ünnepélyesen elhelyezze és leleplezze.

Gazdaközönségünknek javarésze sietett ezen ünnepélyen részt venni mit az is bizonyít, hogy a leleplezést követő közvacsorám 115 teríték volt elfoglalva. Szébbnél szébb felköszöntők egész láncolata fűszerezte a jó magyar főztek de a jó kedvet és hangulatot is.

Dr. Sziklai Károly ur zajos tetszés közt az ünnepeltre emelte poharát; sikerült pohárköszöntőjéből a következőket adjuk:

„Miként a szobrász örömmel telt lélekkel, sugárzó arccal szemlélteti imént elkészült szobrát, mint kedvenc eszméjének gyönyörűen sikerült megtestesedését; akként örül az én lelkem, ha végig nézek ezen díszes társaságon, mint az én kedvenc eszmémnek oly szépen sikerült megtestesedését; azon eszmémnek, melynek a múlt évi rendkívüli közgyűlésen volt szerencsém indítványképen kifejezést adni, azon eszmémnek t. i. miszerint a Kis-Zombori segély-egylet és hitelszövetkezet azon alkalomból, hogy az első hat éves ciklusa lejártával tagjai közt közel 34,000 frtot fizetett ki, megteremtőjének, érdemű elnökének, Zombori Rónay Ernő ur ö Nagyságának arczképét, elismerésünknek, hálának és hódolatunknak jelül, helyezzük el egyletünk helyiségében; azon eszmémnek, mely általános lelkesedéssel el is lett fogadva.

Örömmel meg is ragadta ezen egylet a várva várt alkalmat, hogy elismerését kifejezze, háláját lerójjá, hogy hódolatát bemutassa azon férfunak, a ki drága édes

anyjának feltékenyen őrzött szeme fénye, nagytekintélyű testvéreinek disze, a nagytekintetű Rónay családnak gyöngye; azon férfunak, a ki önzetlenül, a feláldozásig buzditja a csüggedőket, vigasztalja az özvegyeket, pártfogásolja az árvákat, segíti a szűkölközőket; azon férfunak, a ki a közjót előmozdítani mindenkor kész.

De kutassuk, hölgyeim és uraim ezen alkalommal kiváló tulajdonokat, melyeknél fogva ünnepezt elnökünk hóditott is, a hol hódítani nem is volt szándékában, melyeknél fogva bámulatot kelt barátjaiban, irigységet még ellenségeiben is. Ezen kiváló tulajdonok összességének megfelel egy fogalom, ezen fogalomnak egy szó, és ezen szó a nemesség:

De nem a vele született nemesség! Nem az! A születés nem érdem, hanem esély; bölcsünk székhelye a véletlentől függ. Hanem értem azon nemességet, mely nyilvánul az agynak nemes gondolkodásában, a szívnek nemes érzelmeiben, a léleknek nemes vonásaiban, a jellemnek nemes szilárdságában, mind meg annyi kiváló tulajdonok, melyek rövideden polgári erényeknek is nevezhetnek, és a melyek bárkinek is díszére válnak.

Fénylik az arany a bércezen is, csillog a gyémánt a homokban is, de ha a csiszolt gyémántot fényes aranykeretbe foglaljuk, akkor ragyogni fog mindkettő, arany is, gyémánt is, még jobban egymás fényét kölcsönösen fokozva.

Ha a vele született nemesség képezi azon arany keretet, mely magában foglalja a polgári erények gyémántját, akkor oly alakjával állunk szemben, melyet Isten, ember, szeret egyaránt, oly alakkal, mely mintaképül szolgál mindnyájunknak minden tekintetben, oly alakkal, melynek legszimpatikusabb és legharmonikusabb személyesítője ünnepezt elnökünk!

A közvacsorát tánc követte, mely a hajnali órákig tartott.

Vajha ily elnöke volna minden segélyegyletnek, akkor széles ez országban az uzsorát csak hírből ismernék, akkor az egész ország felvirágzásnak indulna akként, a mint kis községünk is évről évre épül és szépül.

A tegnapi ünnepély egyik díszes levelét képezi azon babérkoszorúnak, melyet Zombori Rónay Ernő ur már régen kiérdemelt. Kiapadhatlan hazafisága, szünet nélküli tevékenysége és céltudatos működése megfogják szerezni részére az általános elismerést is, mi pedig szerencséseknak és boldogoknak érezzük magukat, hogy oly kiváló férfi vezetése alatt haladhatunk, de haladunk is!

IRODALOM.

„Jegyzői iránytan“ czimvel Kovács Gábor községi jegyző, előfizetést hirdet művére, mely segédkönyvül van tervezve, jogi tekintetben és bélyegtörvényileg is figyelemmel szerkesztett mintegy 120 gyakorlati példával, melyből a községi körgjegyzők, segédjegyzők s vizsgára készülő jegyzőgyakorlók a helyes fogalmazásra nézve elméleti és gyakorlati utmutatást fognak nyerni.

A munka terjedelme 10 ivnyi lesz s finom papíron és csinos kiállításban a folyó 1890. évi augusztus hó 15-én fog megjelenni.

Előfizetési ára 1 forint 20 krajczár s 1 forint 25 krnak előleges beküldése mellett keresztökötés alatt bérmentve küldetik meg. Gyűjtőknek 10 példány után 1 tiszteletpéldány jár.

Az előfizetési pénzek és gyűjtő-ívek a f. évi július hó 10-ig Nagy-Váradra Ifj. Berger Sámuel nyomdatulajdonoshoz küldendők.

*

Előfizetési felhívás „Vitőr-, kard- és párbajvívás“ czimű műre.

E munkámban igyekeztem a vívás művészetét a legteljesebb és legtökéletesebb módszerben bemutatni.

Csakis praktikus vágásokat, szurásokat stb. vettem fel, azonban figyelmem ezeken kívül még a legszabálytalanabb vívás-módokra is kiterjedt.

A szöveget számos fénykép felvétel után

készült ábra teszi érthetőbbé és benne mindaz részletesen van előadva, a mit rendesen három külön mű szokott tárgyalni.

A vitör-vivást a legdivatosabb francia módszer szerint tárgyalom, melynek szabályszerűségét Párisban tanultam el.

A kardvívás az osztrák magyar módszer reprodukálása, melynek szabályait igyekeztem taglalni, megállapítani és magyarítani.

A párbajvívást tárgyaló rész 12 leczkájében előadom a párbaj közben szem előtt tartandó és több kísérlet által lepraktikusabbnak bizonyult vívómódot.

Minden e műben előforduló vágás, szurás stb. előbb tényleg meg lett kísértve úgy, hogy az olvasó nem fog benne olyanra találni, mi valóban kivihető nem volna.

Egy kötet ára 2 frt.

Kívánatra egyes példányok velin-papíron is nyomtatnak és az ilyenek 3 forintjával szármittatnak.

20 gyűjtött példány után 1 tiszteletpéldány.

A mű, mely október havában küldetik szét, egyidejűleg német nyelven is megjelen és ára ugyanennyi.

Az előfizetési pénzeket a gyűjtő-ívvél együtt, legkésőbb f. évi június 30-ig kérem Debreczenbe, nevemre czimezve beküldeni. — Murz F. cs. és kir. százados a 39. sz. gyalogezredben.

A legkellemebb szórakoztató egy jó lap s ezt csekély 6 forintért megszerezheti minden család, ha megrendeli a „Képes Családi Lapok“ című szépirodalmi és ismeretterjesztő lapot, mely nemcsak hasznosan mulattató, értelem, érzelem és izlés nemesítő olvasmányokat nyújt olvasóinak, hanem „Nő a háznál“ című mellékletével hű tanácsadója a család minden tagjának s gyönyörű csak kiváló művészek által eredő képeivel a szép érzéket is fejleszti. Hogy magasztos czéljának a „Képes Családi Lapok“ mennyire megfelel: azt legjobban bizonyítja ama közkedveltség, a melyben részesül, s előfizetőinek évről évre szaporodó száma.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal.

HIREK.

Főmérnöki választás. A felső toront. ármentesítő társulatnak f. hó 22-én Nagy-Kikindán Hertelendy József főispán, kormánybiztos vezetése alatt tartott gyűlésen egyhangulag Malina Gyula műszaki tanácsos választott az Orsovára távozó Hajdu főmérnök helyébe.

A custozzai csata emiékét e hó 24-én ünnepelte a 29. Laudon ezred helybeli tisztikara és legénysége. Az ünnepélyt istenisztelet előzte meg a róm. kath. egyházban, mely után Szerdics ezredes lélekemelő beszédet intézett a főtérren felállított legénységhez, mit az háromszoros hurrah-val fogadott. Este a tisztikar bankettre gyűlt össze.

Eljegyzés. Reiner József ur, a helybeli Hirtenstein és Reiner czég derék ifju tagja eljegyezte Lang Lipót eleméri kereskedő leányát Lang Katicza kisasszonyt.

Halálozás. Feigl Zsigmondné, szül. Oehm Adél urnő, e hó 21-én hosszú szenvedés után életének 77-ik s boldog házasságának 58-ik évében Nagy-Becskereken elhunyt. Temetése 23-án nagy részvét mellett folyt le s a válogatott társaság, melynek a boldogult egykor kiváló tagja volt, szebbnél szebb koszorúkkal adózott emlékének. Béke hamvaira!

Zárdai vizsga. A „Miasszonyunk“-ról nev. t. iskola-növérnek vezetése alatt álló zárdai intézetben e hó 27-én fejezték be ünnepélyesen a tanévet. A vizsgák június hó 23-án a népiskolában vették kezdetüket,

folytatva a magán leány-intézetben és befejezve a francia nyelv és zenei vizsga által. Hogy mennyire sikerültek e nyilvános vizsgák mind a nép, mind a magán-intézetben, arról tanuskodik a vizsgákon megjelent szakértők s a nagy közönség egyhangú dicsérete. De kiválóan feltűnt a német ajkuaknak a magyar nyelvbeni kitünő haladásuk. Ez év január hó 24-én a Budapesten tartott vallás és közoktatási ülésben egyik országgyűlési képviselő azt állította, hogy a magyarországi apácák — a szathmári irgalmas nővérek kivételével — nem magyar irányban nevelik a gyermekeket. Ha az igen tisztelt országgyűlési képviselő ur szerencsétlenül volna becses személyével ezen vizsgákat azon öröndetes meggyőződést szerezte volna, hogy nem csak Szathmáron, de Becskereken is a német ajkuak nem csak magyar nyelven szépen és folyékonyan felelnek, de egyszerűen magyar nemzeti nevelésben is részesülnek, mert az idevaló zárdai t. nővérek főnöknéjükkel együtt maguk is magyarok. A francia nyelv-, zene- és énekvizsgák is szép sikert mutattak fel. A tanítványokon meglátszik évről-évre a haladás. A zene- és énekelőadásnál elért siker Kertész ur lelkiismeretes buzgalmát és szakértelmét dicséri. A tanítványok között igen szépen játszottak zongorán: Landgraf B., Jovanovits J., továbbá a kar szép énekben adta elő az „Imát“, Piukovits Irma k. a pedig solóban énekelte a „Rémkirályt“ kiváló izléssel. Elismerés illeti Kertész urat azért is, hogy Beethoven, Mozart mellett a magyar nemzeti zenével is megismerteti tanítványait bemutatott növendékei pedig egytől-egyig azzal a szolid, korrekt technikával játszottak, mely az ő iskoláját jellemzi.

Évzáró ünnep. A helyb. főgymnasium évzáró ünnepe f. hó 29-én (vasárnap) d. e. 9 órakor lesz a főgymn. 1. oszt. termében, mert a folyamatban levő építkezés miatt a gymn. udvarán nem tartható meg. Bizonyítványait s értesítőiket 30-án (hétfőn) mise után kapják ki a tanulók.

Tűz. E hó 24-én a Gradnucizának nevezett városrészben a Csáky-utcában egy szalma kazal gyulladt ki, melyet a rögtön megjelent tűzoltóság rövid idő alatt eloltott. Ugyanaz nap délután 1 órakor a főtéri Streber-féle házban (a lelkészlak mellett) kéménytűz ütött ki, de a megrémült lakók által azonnal eloltatott s így főtérünk e méltó „diszében“ semmi kár nem esett.

Meteor. Tót-Aradácson, mint ottani tudósítónk értesít, e hó 21-én az este keletkezett zivatar alkalmával egy nagy meteorkő esett le a községhez előtt, mely 2 libát agyonütött, és a földbe furódott Olyan mélyen hatott be, hogy még eddig megtalálni nem sikerült.

Villamos világítás Zichyfalván. Torontálvármegye Zichyfalva községe ugyancsak előbbre jutott a világítás kérdésében, mint a mi jó Nagy-Becskerekünk. Nálunk a megyeháza elektrikus világítása s gőzfűtésével valóságos monstrumként emelkedik ki hétköznapi szomszédságából. A fűtészán, hol széles, boulevardirozott járdán hosszú sor gázlámpa vagy villamos nap (!) volna hivatva az estéknél sétáló közönséget kellő világításba helyezni, — csak néhány petróleumlámpa bóbiskol, melyek elég diszkrétnek arra, hogy a borongós félhomályban a fel-alá sétáló szerelmeseik titkos kézszorításokat válthassanak. Mennyivel bölcsebben csinálta Zichyfalva előljárósága! Ott röviden kimondták, hogy legyen világosság — még pedig elektrikus, — és lesz!

Vadászoknak. Tisztelettel fekéretnek azon vadász urak, akik a nagy-becskereki kincstári rétben és Tót-Aradác határában vadászni és az ezen két terület vadászberletét bíró consortiumba belépni óhajtanak, hogy ebbeli szándékuikat Rózsa Ferencz, Naszke Károly, Schwarz István vagy Kiss Simon urak bármelyikénél még f. évi július 1-ig bejelenteni sziveskedjenek.

Miksa János ur Egresről, a lapunkban „Póruházi hivatalvadász“ czímmel megjelent napírire vonatkozólag annak kijelentésére kér fel bennünket, hogy „a perjámosi főszolgabíró semmi nagy rendetlenséget és visszaéléseket nem fedezhetett fel, mert a pénztárt oly rendben találta, hogy a pénztárnokot érette meg is dicsérte, tehát sem sikkasztás, sem okirat hamisítás, a mi »nagy visszaélést« képezhetne nem követtetett el.“ — Egyszersmind kijelenti miszerint nem „azonnal“ függesztetett fel a jegyzői állástól, hanem maga nyújtotta be lemondását. Arról pedig, hogy valaki 1500 frtot adott volna a főbírónak semmi tudomása nincs. — Erről pedig igen egyszerűen lehet tudomást szerezni, — tessék csak a lapunk „hivatalos melléklet“-én közzétett s e tárgyra vonatkozó felhívást elolvasni.

A „bolondos Witten.“ Ilyen néven ismerték az öreg Witten Frigyes báró orosz vezérőrnagyot, a ki a napokban Wiesbadenben öngyilkosságot követett el. Az öngyilkos, kit 73 éves korában ért utól a tedium vitae, a Radetzki huszárezredben kezdte meg katonai pályáját. 1848-ban mint hadnagy részt vett a magyarországi invázióban s később a pétervári és varsói társaskörökben nagy szerepet játszott. A nőknek bálványa volt. Abban a sok hadjáratban, melyben részt vett, hősiessége által tűnt ki, a miért pajtásai „bolondos Witten“ névvel tisztelték meg. Elszántasága határos volt az örültséggel. Ezelőtt hat évvel szélhűdés érte, s azóta teljesen visszavonult életet élt. Kurlandban telepedett meg s nemrég Wiesbadenbe ment enyhülést keresni. Végre megunta a csendes és tétlen életet, a sok szenvedést s agyonlőtte magát.

Hivatalos jelentés f. évi május hóban Nagy-Becskerek városában észlelt közegészségügyi viszonyokról. Városunk lakosságának száma az 1881. évi népszámlálás szerint körülbelül 20000. Az összes elhaltak száma 60 a következő halálokokkal: vörheny 1, váltóláz-enyv 1, veleszületett gyengeség 6, ráng-görcs 9, gyermekaszály 1, tüdőlob 2, tüdőgümőkór 7, szerviszió 2, bélhurut 13, hashártyalob 1, idültveselob 3, agyverömleny 1, aggkor 4, görvélykór 4, agyburoklob 1, májkötszövetlob 1, genyverőség 1, megfúlás 1. — Születés május hóban 66 jelentetett be. — Az egészségügyi viszonyok a jelentés hónapban igen kedvezők voltak; nagyobb számú áldozatot követelt a nálunk rendesen a melegebb időszakban különösen a szegényebb osztálynál fellépni szokott bélhurut. A vörheny járvány egészen megszűnt. — N.-Becskerek 1890 június 7. Dr. Haidegger Lajos, s. k. vár. főorvos.

Törvéyszéki csarnok.

A nagy-becskereki királyi törvéyszék végtárgyalásainak sorrendje: június 30-án: Gigits Mátá, magánokirat hamisítás.

Szerkesztői üzenet.

G. L. urnak, helyben. — Beküldött nyilatkozata annyira magánérdekű, hogy lapunk érdekével ellentéteknél egy csomó erősen kifejezett közönségünkkel végig olvastatni. Ezt annyival inkább se tehetnők, mert lapunk programjában világosan kimondtuk hogy: „a mint eddig nem volt, úgy jövőben sem lesz lapunk a személyes támadások közönsége. Sokkal komolyabb és a sajtó méltóságának jobban megfelelő irányban fog haladni ezután is. Lapunk régi jó hírnevét e kinövéstől meg fogjuk tudni oltalmazni.“ — Kivételt csak akkor teszünk, ha a nagy közönség érdekeit oltalmazó felszólalást kapunk. Az ön esete pedig ez: ön egy tanítóegyesületi gyűlésen értekezést olvas fel, melyről az egylet által megbízott tudósító bírálatot ír. Ön a közönség tájékoztatása végett erre helyreigazítást kért. E helyreigazításra az egyleti tudósító szintén a közönség tájékoztatására válasszol. Ezzel az ügynek a nagy közönséget érdeklő része be van fejezve. — Ha azonban ön lapunk keretén kívül páros viaskodást óhajt, — sziveskedjék nyilatkozatával lapunk kiadóhivatalához fordulni s ott a hirdetési díjakat és feltételeket megbeszélni.

H. J. urnak helyben. A „Börtönben“ című beszély kéziratát kivételosen rendelkezésére bocsátjuk.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

Valutánk rendezése.

Az alkotmányos korszak kezdete óta, óriási haladást látunk mindenfelé egy kulturális, mint nemzetgazdasági szempontból. Ennek a haladásnak további fejlődését most már a rendezetlen pénzvizonyok erősen akadályozzák. Európa államai között csakis Oroszország és monarchiánk az, hol a pénzvizonyok még nincsenek rendezve. Nem lehet célunk egy rövid cikk keretében azokat az óriási előnyöket tárgyalni, melyek a rendezett pénzvizonyokkal járnak. A valuta rendezése most már csakugyan égető szükség és mint Tisza István egy nem régiben megjelent erről a tárgyról irt tanulmányában mondja, „valóban a legnagyobb könnyelműség volna a monarchia államai részéről csak egy percig is késni a valuta-rendezéssel és órási felelősség fogná terhelné azt, ki botorul akadályt gördítene e nagy mű elé“.

De épen azért, mert a valutaszabályozás oly nagy mű, gondos megfontolást és alapos tanulmányozást igényel is. Tanácsokban, javaslatokban nincs hiány. Folyóiratok, napi lapok, röpiratok, tanulmányok, sőt egész szakmunkák folytonosan foglalkoznak ezzel a nagy kérdéssel, a kormányok is egyre tanulmányozzák a dolgot és az őszre egy szaktanácskozmány fog összejárni, mely a valuta rendezésének mikéntje tekintetében fog javaslatokat készíteni és a kormányok elé terjeszteni.

A hivatalos körök véleménye és álláspontja e fontos kérdésben bizonyára már legalább nagyjából megvan állapítva és ezért kiválóan érdekesek azok a nyilatkozatok, melyek e tekintetben erre hivatott egyéniségektől származnak. Láng Lajos pénzügyministeri államtitkár, ki egyike a leg-hivatottabbaknak azok közül, kik e kérdésben nyilatkozhatnak, Pápán mondott beszámoló beszédében tüzetesen foglalkozott e kérdéssel. A jeles képzettségű államtitkár kitűnő beszédének a valutára vonatkozó részében először is igen helyesen felpanaszolja, hogy a valutarendezés ügye „az ország közvéleményében mindaddig nem találkozik azzal az érdeklődéssel, a melyet megérdemel. E közönynek — mondja Láng Lajos — két főoka van. Az egyik: a megszokás, mert alig lesz valaki, a ki más pénzre emlékeznék, mint azon változó értékű s ép azért beteg pénzre, a mely ma mindnyájunk keze között forog; s így nem is jön arra a gondolatra, hogy mennyi áldást hozna az ország összes gazdasági viszonyaira az egészséges pénzrendszer meghonosítása. A másik ok pedig abban rejlik, hogy a legtöbb ember azt hiszi, hogy a valuta rendezése annyit jelent, hogy a mai papirforintért cserében olyan aranyforintot fogunk adni, a mely a papirforint eddigi képzeleti értékének, de soha a valóságban ténynyé nem vált értékének megfelelő, vagyis két és fél arany frankot. Ez azonban nagy tévedés.

Nagyon érthető, hogy minden gazda, a kinek hosszú évekre szóló törlesz-

téses adósságai vannak, melyeknek ellenértékét egykor papirforintba vett fel, ellenszenvvel fogadja azt a gondolatot, hogy azért vizontszolgáltatás fejében ugyanannyi aranyforintot fizessen. Nem kevésbé érthető, hogy minden adózó meggondolással fogadja azt, hogy jövőben ugyanannyi aranyforintot fizessen a közterhek fejében, mint a mennyi papirforintot fizetett eddig. Ámde mindezek az aggályok csak onnan erednek, hogy a valuta rendezésénél a nagy közönség hibás felfogásból indul ki. Mert a midőn a valuta rendezése által az eddig ingadozó értékű pénz helyébe állandó értékű pénzt fogunk adni, az ebben rejlő jótétemény csak úgy lesz teljes, ha az új pénz értéke lehetőleg megközelíti a régi pénznek értékét.

E feladatot azonban nem akkor fogjuk elérni, ha a papirforintért annyi aranyat adunk, a mennyit az sohasem ért; de még akkor sem, ha annyit adnak érte, a mennyit az utolsó pillanatban ér, a midőn a valuta-rendezés bekövetkezte előre vetve árnyékát, a fenforgó téves nézetek benyomása alatt mesterségesen felcsigázza a papirforint értékét, hanem akkor, ha a papirforintért cserébe olyan értéket adunk aranyban, mely nagyjában legalább megfelel azon értéknek, a melylyel ez a papirforint hosszú idők átlagában és különösen azon idők átlagában bir, a melyek a mai hitelviszonyok, a mai köztehervizonyok keletkezésére és alakulására döntő befolyással bírtak.

Legyen szabad ezt egy-két példával felvilágosítanom. Ha valaki oly időben, a midőn a papirforint 75 krajczárt ért aranyban, 100,000 papirforintot vett fel kölcsön, az csak 75,000 aranyforintot kapott, úgy hogy, ha ennek most 100,000 aranyforintot kellene visszafizetni, annak e teher alatt össze kellene roskadnia. Vagy továbbá, hogy olyan valaki, a ki eddig 1000 forint adót is alig birt el, most azt az 1000 frt adót olyan pénzben volna kénytelen fizetni, melynek értéke, hogy az előbbi példánál maradjunk, 30 százalékkal nagyobb, mint a minő az eddigi pénzé volt, annak terhei egyszerre egy harmaddal meg fog nőni, a nélkül, hogy a legkisebb egyenes adófelemelés történt volna, csak azért, mert a valutát képzeleti alapon rendeztük.

Midőn tehát a papirforintért cserébe csak annyit adunk, a mennyi a papirforint értékének hosszabb idő átlagában tényleg megfelelt, akkor és csak akkor fogjuk megszerezni az állandó pénz értékeit olyképen, hogy a hitelező és adós, a közterheket kiróvó állam és a közterheket viselő polgár közötti viszony sem egyik, sem másik részről csorbulást ne szenvedjen. Pedig e nélkül helyes valutarendezést képzelni nem lehet. Szükségesnek tartom ezt a körülményt a nyilvánosság előtt is hangsúlyozni, mert papirforintunk emelkedése aranyértékben annak tulajdonítható, hogy a spekuláció részben jóhiszeműleg, de részben egyenesen azzal a célzattal mozditja elő, hogy

majd a papirforintért cserébe minél nagyobb aranyértéket kapjon. Ez pedig ma nem lehet az ország érdeke.

Az ország érdeke az, hogy a papirforint oly értékben váltassék meg, a mely a papirforint hosszabb idők átlagában képződött valóságos átlagának megfelel s annak következtében senki-nek jogtalan hátrányt nem okoz. A papirforint értékének mesterséges emelése ma országos veszedelemmé válhatik, mert megnehezíti a valuta helyes rendezését. A papirforint megfelelő értékben való beváltása nem fiskális érdek, hanem az ország jól felfogott gazdasági érdeke, a melyet semminemű tetszetős jelszavakért még kevésbé a spekuláció jogtalan előnyeiri iránti kedvezésből kockáztatni nem szabad.“

KÜLÖNFÉLÉK.

Tűzmentes mázoló anyagot lehet készíteni zsindefedelek számára, ha a tűz ellen védendő fedelet, vagy bármely más faszervezetet, rövid időközökben kétszer egymásután forró köszénkátránnyal bemázoljuk s e mázra szitán át téglaporból finom réteget adunk. Ily módon néhány nap múlva igen kemény réteg képződik, mely a fát nem csak a nedvesség felvétele ellen oltalmazza, hanem a lángokkal szemben is teljesen ellenállóvá teszi; különösen akkor, ha a bemázolást néhány nap múlva gyöngén ismétjük és a mázra ismét annyi téglaport hintünk, hogy a kátrány teljesen telítettnek lássék. Hollandiában ezen eljárás állítólag közkeletű. Ott az istállók, szesz- és serfőző gyárak gerendázatát is ezen anyaggal vonják be, hogy így a fa tartósságát nagy mértékben fokozzák. Az anyagnak tűzbiztonságáról meg is lehet győződni. Ha ugyanis a fentebbi módon kezelt zsindefelt a tűzbe dobjuk, az csak nagy nehezen gyul meg s ha meg is gyul, csak senyved, de nem lángol.

Kitűnő szer a rozsdásodás ellen. A vastárgyaknak rozsdásodása ellen a kaucukolajat ajánlják nagyon, melynek óvó hatása abból áll, hogy vékonyan bekenetvén vele a tárgyak, ezeken, a szernek lassu beszáradása által, egy igen vékony hártya képződik, mely míg egyrészt a levegőnek a behatásától a tárgy felületét elzárja, másrészt a hőmérsék változásai szerint kitérő vagy összehúzódni képes lévén természeténél fogva, meg sem reped. Ha el akarjuk távolítani azt, akkor 12—24 óráig szintén kaucukolajat hagyunk rája behatni, mire lemosván a tárgyát, az visszanyeri újra teljes érczfényét.

Gazdasági eszközök rozsdásodása ellen következő szer találtott teljesen biztosnak. Vegyünk háromszor annyi szalonát mint gyantát, olvaszszuk össze s kenjük be vele kefével az illető vastárgyat. Ez a szer a legfinomabb aczél és a legdurvább vastárgyakat egyaránt biztosan megóvja a rozsdásodástól. Ezt a kenőcsöt mindig készletben kellene tartani, mert hosszabb ideig eláll és nem romlik el, s hatásából sem veszít.

Sok évi megfigyelés. — Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbetegségnél, a valódi „Moll féle seidlitzporok“ bizonyultak legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállító által, Bécs I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítménye kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. 3

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

2. sz. ex 1890.

(215—1.1)

Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselő választásra jogosított N.-Beckerek városi polgároknak az 1891. évre érvénytel birandó, kiigazított és városnegyedenként betürendben összeállított ideiglenes névjegyzéke elkészítettén, az valamint a külön névjegyzék is az 1876-ik XVIII. t.-cz. 2. §-ának rendelkezéséhez képest a folyó évi július 5-től kezdve folyó évi július hó 25-éig a városház nagyszobájában minden nap délelőtti 8—12 óráig közszemlére kitéve leendő a mi oly megjegyzéssel tétetik közhírré, hogy a kintizott helyen és időben azt mindenki megtekintheti, a délutáni hivatalos órákban pedig le is másolhatja, s hogy a névjegyzék elleni tévedendő felszólamlások az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 44. §-ához képest a f. évi július 5-től július 15-ig, a beérkezendő és ugyancsak a fenti határidőben és helyen közszemlére kitéendő felszólamlásokra pedig a netán teendő észrevételek az 1874. XXXIII. t.-cz. 53. §-a értelmében a f. évi július hó 16-ától július 25-ig a központi választmányhoz címezve, a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

Kelt Nagy-Beckerek rend. tanácsu város központi választmányának 1890. évi június 25-én tartott üléséből.

Krsztics János,polgármester
mint a közp. választmány elnöke.**Mattanovich György,**v. aljegyző
mint a közp. választmány jegyzője.

2618. sz. kg. 1890.

(207—3.2)

Pályázat.

Torontálmegyébe kebeleztet Grabác községben megüresedett községi orvosi állásnak választás utján betöltésére a határidőt 1890. évi július 3-ának d. e. 10 órájára tűzöm ki.

Ezen állomással 1000 forint készpénz fizetés 40 kr. nappali s 80 kr. éjjeli látogatási, 20 kr. halottkémleli díj, továbbá a huszszemlézetért szabályszerűen megállapított díj van egybekötve,

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket a zombolyai főszolgabírói hivatalhoz 1890. július hó 2-ának d. u. 5 órájáig beküldjék.

Kelt Zombolyán 1890. június hó 9-én.

Bielek Antal, főszolgabíró.

2818. sz. kg. 1890.

(214—3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye, perjámosi járásba kebeleztet Egres községben megüresült jegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik.

A jegyzői javadalmazás áll: 475 forint készpénz a szabályrendeletileg magánmunkálatokért megállapított díjak, szabad lakás és 60 pm. buza járandóság fedezésére 8 hold föld haszonélvezete ez azonban csak addig, a míg a képviselő-testület másképp nem határoz.

A javadalmazáshoz tartozik még egy belső és egy külső kert használata is.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §. és az 1886. évi XXII. t.-cz. 74. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket f. évi július hó 11-ig hivatalomhoz benyújtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás a f. évi július hó 12-én d. e. 9 órakor fog Egres község házában megtartatni Perjámos, 1890 június 19.

Gyertyánffy Dénes, főszolgabíró.

8660. sz. k. i. 1890.

(216—1.1)

Hirdetmény.

N.-Beckerek város területén lakó mindazon adókötelesek, kik oly üzletet folytatnak vagy foglalkozást üznek, mely az 1875. évi 29. t.-cz. értelmében III. osztályu keresetadóval megróvándó ezennel értesítettnek, miszerint a reájuk vonatkozó adóki számítási javaslatokat kitüntető 1890—1892. évi III. osztályu keresetadó-lajstrom az 1883. évi 44. t.-cz. 18. §-a értelmében 8 napon és

pedig f. évi június hó 29-ik napjától f. évi július hó 6-ik napjáig bezárólag a városi alszámvevői irodában közszemlére kitéve lesz s így az mindenki által megtekinthető. N.-Beckereken, 1890. évi június 26.

Krsztics János, polgármester.

2657. sz. ex 1888.

(219—1.1)

Idézés

Terzics Tima ismeretlen helyen tartozkodó házközösségi tag az 1885. XXIV. t.-czikk végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-ához képest felhivatik, hogy a Terzics féle 112. számú baránci házközösség megszűntetése ügyében ezen hirdetmény közzétételétől számított 60 nap alatt hivatalos helyiségben vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Dobrics Lyuba baránci lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőre nézve kelően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalván, 1890. évi június hó 17-én.
— Grofsoreán, házk. tb. főszolgabíró.

3855. sz. k. k. 1890.

(218—1.1)

Hirdetmény.

A párdányi takarékpénztár mint részvénytársaság f. évi február hó 18-án tartott közgyűlésén a társasági alaptőkének 40.000 forintról 30.000 forintra leendő leszállítását határozta el.

Mielőtt az alólírott kir. törvényszék az érintett közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában érdemleges határozatot hozna, a kereskedelmi törvény 209. §-a értelmében a részvénytársaság hitelezőinek meghallgatását rendeli el erre határidőül 1890. évi augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 10 óráját a kir. törvényszék 14. számú helyiségébe kitűzi, mikorra a részvénytársaság hitelezőit jelen hirdetmény utján oly figyelmeztetéssel idézi, hogy a meg nem jelent hitelezők az alaptőke leszállítása tárgyában hozott közgyűlési határozathoz hozzájárultaknak fognak tekinteni. Kelt Nagy-Beckereken a kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróságnál 1890. július hó 12-én. Zsiros, s. k. elnök. Vulkan, s. k. jegyző. (P. H.)

3025. sz. 1890. polg.

(224—1.1)

Hirdetmény.

A Szerb-Neuzina községben gyakorolt italméresi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi július hó 5-én délelőtti 9 órája a kir. törvényszék 5. sz. hivatalozobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A nagy-beckereki kir. törvényszék 1890. évi ápril hó 12-én. Zsiros elnök, Sarkady jegyző.

2871. sz. 1890. polg.

(221—1.1)

Hirdetmény.

A horvát- és szerb-bócai községben gyakorolt italméresi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi július hó 19-én délelőtti 9 órája a kir. törvényszék 5. számú hivatalozobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A nagy-beckereki kir. törvényszék 1890. évi ápril hó 12-én. Zsiros elnök, Sarkady jegyző.

3024. sz. 1890.

(223—1.1)

Hirdetmény.

A Horvát-Neuzina községben gyakorolt italméresi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi július hó 12-én délelőtti 9 órája a kir. törvényszék 5. számú hivatalozobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire ezenel idéztetnek.

A nagy-beckereki kir. törvényszék 1890. évi ápril hó 12-én. Zsiros elnök, Sarkady jegyző.

3023. sz. 1890. polg.

(222—1.1)

Hirdetmény.

A Nagy-Gáj községben gyakorolt italméresi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi július hó 10-én d. e. 9 órája a kir. törvényszék 5. számú hivatalozobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire ezenel idéztetnek.

A nagy-beckereki kir. törvényszék 1890. évi ápril hó 12-én. Zsiros elnök, Sarkady jegyző.

5060. sz. kig. 1890.

(220—1.1)

Pályázat.

Nagy-Ósz községben 400 frt évi fizetéssel egy segédjegyzői állomás rendszeresített, mely választás utján f. évi július 20-án d. e. 10 órakor fog betöltetni.

Felhivatnak mindazok, akik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy minőségükre vonatkozó okmányokkal ellátott folyamodványukat alólírotthoz folyó évi július 19-ig benyújtsák.

Nagy-Szent-Miklós, 1890. június 19-én.

Jankó Ágoston, főszolgabíró.

81. sz. tkvi 1890.

(226—1.1)

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Vulcán Samu r.-écskai lakos mint Nikolics Szilárdné, azelőtt özv. Stefanovits Anna engedményese vhajtatonak — özv. Stefanovics Mária ugyis mint kk. Mita és Branko t. és t. gyámja Stefanovics Márkó és Stefanovics ferj. Tajesevics Lyubicza perlaszi lakosok vhajtást szenvedettek elleni 500 frt tökekövetelés, ennek és pedig 125 frt után az 1879. évi október 30-tól 375 frt után pedig az 1880. évi október 30-ik napjától járó 6 százalékos kamatai, 95 frt 85 kr. perbeli 11 frt megállapított jelenlegi és még felmerülő költségeknél kielégítése végett 1890. évi augusztus hó 9. napján d. e. 9 órakor a helybeli tkvi hatóság helyiségében, az ezen kir. jbiróság területén fekvő Perlasz községe 1882. sz. tkvben foglalt következő ingatlan:

281. hr. sz. a II. dülő 4 hold szántó 624 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett el fog árvereztetni, ekkorán magasabb ígért hiányában a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénz fejében letenni.

A kir. jbiróság tkvi osztálya Perlaszon 1890 ápril 18-án. Sárdi, kir. jbiró.

Nagy mező- és Kiállítás Bécs

Május 14-től október 15-ig.
Reggeli 10 órától esti 10 óráig.

erdőgazdaság,
művészet-
és ipar

Park és Rotunda
színes szökőkutakkal.
Este villanyvilágítás.

Rotunda.

Belépti díj 40 kr. — Vasár- és ünnepnapokon 30 kr. — Gyermekekjegye 20 kr. (181 105)

7183. sz. 1890.

(204-3.3)

Hirdetmény.

Nagy-Bécskerék város mindazon lakosai kik vadászatra használható fegyverek birtokában vannak, de a vadászati jogot gyakorolnival nem kívánják — ezennel felhívottnak, miszerint az 1883. évi 23-ik t.-cz. 14. és 31. §-ában körülírt bejelentéseiket f. é. június 30. napjáig a fentidézett törvény 42. és 43. §-ban kiszabott pénzbírság terhe alatt a városi alszámvevői irodában benyújtani el ne mulasszák.

Megjegyeztetik ez uttal, hogy még azok is, kik a vadászati jog gyakorolhatása iránti bejelentésüket nem folyó évi június havában hanem később szándékoznak megtenni, azon kötelezettség alól, miszerint a vadászati fegyvert már folyó évi június havában bejelentésük, felmentve nincsenek, hanem a bejelentés elmulasztása a fent említett bírságot vonja maga után.

Azon egyének, kik fegyvereiket még mielőtt vadászjegyre iránti bejelentésüket a kir. adóhivatalnak átadták volna, a városi alszámvevősnél bejelentették, fegyveradójukat a városi pénztári hivatalnál fizetendőnek, — és figyelmeztetnek, hogy kétszeres adófizetés elkerülése végett a nyerendő fegyveradó igazolványt a királyi adóhivatalnál bemutatassák akkor a mikor a vadászjegyre iránti bejelentést teljesítik.

N.-Bécskeréken 1890. június hó 3-án

Krsztics, polgármester.

4949. sz. kg. 1890.

(209-3.2)

Pályázati hirdetmény.

Szerb Nagy-Szent-Miklóson egy 500 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állomás van üresedésben, mely választás útján folyó évi július hó 8-án fog betöltetni. Felhívottnak mindazok akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket alólirottul július hó 7-éig benyujtsák.

Kívánatos, hogy a pályázók a magyar, német, román és szerb nyelvet bírják, és az adómunkálatokban jártasak legyenek.

Nagy-Szent-Miklóson, 1890. június 14-én.

Jankó Ágoston, főszolgabíró.

Kerestetik.

Egy jó családból kifogástalan magaviseletű és megbízható fiatal ember, ki a jegyzői teendőiben teljesen jártas irodámban azonnal alkalmazást nyerhet. Fizetése havonként — mosáson és lakáson kívül 15 frt és teljes ellátás. Iskolai és gyakorlati bizonylatok sürgősen hozzám küldendők. (Torontálmegye) Szt-Péter, Tatarovits, jegyző. (210-22)

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

műszaki irodájában
Nagy-Bécskeréken

belvizlecsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülönb a magasépítéssel körébe tartozó bármilyen munkák utólagos és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (129-52.11)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

GERSTER E. MIKLÓS

illatszer-chemikus

kedvelt

különlegességei:

Ninon-crème, kitűnő orvosilag ajánlott arc- és kézfinomító szer. Nem festék, de ártalmatlan növényalkotó részekből összetett szer, melyet a bőr teljesen felszív és ezáltal fénytelen, sima és bársonypuha lesz. — Eltávolít minden bőrtisztatlanságot, mint májfoltok, szeplő, bőratka (Mitesser) stb. és már rövid használat után üde színt kölcsönöz a bőrnek. A bőrt nem zsirozza s így használata kellemes. — 1 nagy tégely zárt dobozban 1 frt 50 kr.

A crème használata előtt szükséges, hogy az arcot és kezeket megmossuk **Ninon-szappannal**, melynek drbja 40 kr.

„Nemzeti Casino“-illat, a mágnes casino által elfogadott legújabb intenzív és tartós illatszer. — 1 frt 50 kr., 2 frt 50 kr. és 4 frt.

„Tonco“, legújabb kedvelt, kellemes illataért kitüntetett hölgyillat. — 1 frt 50 kr. (352-15.13)

Nagybecskereken egyedül kapható
Menczer Lipót
gyógyszerész urnál.

Tavaszi
gyógyítás

Nyári
gyógyítás

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Legjobb
bedörzsölő
szer

köszvény
csúz

és minden
meghűlési
betegségek
ellen.

Kapható Nagy-Bécskeréken: Menczer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer. uraknál.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegye, egy sas és MOLL A. sokszorosított czégre látható

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörccs, nyálk. gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönfelebb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásonnal az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvel-istennel fizesse meg-et mondok érte; ezek a gyomorjövő és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használati közhírné, eszű, mindennemű testfájdalmak és bémulásnál; burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszul, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban és anyagkereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mely tisztelettel

(265 45) Hornof, lelkész Micholup-ban.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Bécskeréken.

HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Becskerek, 1890. évi június hó 29-én.

Jegyzék

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi június 25-én és folytatva Nagy-Becskereken tartott rendkívüli közgyűlésében előadott ügyek felett.

Előadó: Daniel László, főjegyző.

A Torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság igazgatósága bemutatja a N.-Margita—verseczi vasut kiépítésére vonatkozó építési szerződést.

Felhívatik a megye alispánja, hogy az e hó 29-én tartandó részvénytársasági gyűlésen Milkó V. és társaival kötött építési szerződés elfogadása mellett szavazzon s a nm. Kereskedelemügyi minister által a szerződésben esetleg kívánt módosításokhoz hozzájáruljon.

A Torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság igazgatóságának előterjesztése a N.-Margita—verseczi vonal kiépítéséhez szükséges és a részvénytársaság által kibocsájtandó 549,000 frt névértékű elsőbbségi részvénynek adandó kedvezmény iránt.

Utasítatik a vármegye alispánja, hogy a Tor. helyi érdekű vasutak e hó 29-én tartandó közgyűlésen az ujonnan kibocsájtandó 549,000 frtnyi elsőbbs. részvényeknek adandó azon kedvezményhez, hogy a megye tulajdonát képező 1,500.000 frtnyi értékű elsőbbségi részvényei csak akkor váltassanak be, ha az ujonnan kibocsájtandó elsőbbségi részvények 5 frtos szelvényei már kifizettek az üzleti nyereségből — szavazatával hozzájáruljon; az üzleti nyereség mikénti felosztása tekintetében tett felügyelő bizotts. előterjesztést pedig tekintve az első és csonka üzleti évre kivételesen fogadja el.

A nm. magy. kir. belügyministeriumnak 33915. szám alatt kelt rendelete Mokrin községi segédjegyzői állás ellen beadott felelősségre vonatkozólag.

A felelőssé elutasításával Bakalovits József megválasztása helybenhagyatik.

A m. közigazgatási bizottságnak 534. sz. határozata özv. Garay Odónné felelősségre vonatkozólag.

A nm. Belügyministeriumhoz kérdés intéztetik, vajjon az 1160. ex 1880. sz. kgy. határozatnak a Garainak megszavazott 500 frtos tiszteleldijra vonatkozó része jóváhagyottnak tekinthető-e?

Az alibunári főszbiró betérjeszti Alibunár község képv.-testületének a korcsmáépületnek járásbirósági hivatallá leendő átalakítása tárgyában hozott határozatát.

Elvben jóváhagyatik.

Bárkányi János járási állatorvos nyugdíjazása iránti kérvénye.

1890. évi január 1-től számítva 12 évi szolgálati idő után évenkénti 176 frttal nyugdíjazatik.

Alispáni előterjesztés 2 gyakornoki állásnak évi 240 frt jutalomdíj leendő javadalmazása valamint 2 alszámvevői állás és 4 díjnoki állásnak a vármegyei utfenntartási alap terhére való rendszeresítése iránt.

Két gyakornoki állás állandó évi 240 frt jutalommal való javadalmazása a házipénztár terhére elhatározatik, továbbá a tetemesen növekedett munkahalmaz folytán az útfenntartási alapból egy alszámvevői állás 700 frt évi fizetés és 150 frt lakbérrel, és egy számvevői gyakornoki állás 500 frt fizetés és 100ft lakbérrel való javadalmazással, nemkülönben 4 díjnoknak évi 360 frt fizetéssel való rendszeresítése határozatik el, a nm. belügy- és kereskedelemügyi ministeriumok jóváhagyása mellett, utasítatik egyszersmind a megye alispánja, hogy a f. évi rendes közgyűlésnek a tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet létszámának szükséges

szaporítása iránt tegyen indokolt előterjesztést.

Előadó: Rigó István, aljegyző.

A n.-kikindai főszbiró betérjeszti Nagy-Kikinda község képv.-testületének a köveztvám szedése tárgyában hozott határozatát. Az 1890. évi I. t.-cz. 82. §-a alapján kiadatik a megye alispánjának.

Az antalfalvi főszbiró betérjeszti Lajosfalva község képviselő-testületének Hlavaty Béla volt községi orvos özvegyének halotti negyed megszavazása tárgyában hozott határozatát.

Felelőssé felretételével jóváhagyatik. A központi főszbiró betérjeszti Katalinfalva község takarékpénztárának módosított alapszabályait.

Jóváhagyatnak.

Szerb-Módos 1890. évi költségvetése.

Jóváhagyatik.

Kun-Szóllós 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Mollifalva 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Osztern 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Osztern 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Szerb-Czernya 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Grabác 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Grabác 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Szerb-Czernya 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Masztort 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Nagy-Tószeg 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Grabác 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Szent-Hubert 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Charleville 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Kis-Orosz 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Tóba 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Vizedia 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Kun-Szóllós 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Csósztelek 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Osztern 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Sztarcsova 1887. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Szerb-Czernya 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Nagy-Tószeg 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Grabác 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Masztort 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Horvát-Bóka 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Csávós 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Tógyér 1889. évi számadása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Surján 1886. évi számadási igazolása.

Felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Előadó: Dr. Pap Géza, tb. főjegyző.

Alispáni jelentés Popovits György volt n.-kikindai kerületi irnok végkielégítésére vonatkozólag.

Pótlás végett alispánnak kiadatik.

Alispáni jelentés a f. évi május hó 17-én a m. árwapénztárban váratlanul megejtett rovacsolásra vonatkozólag.

Arvaszéki elnöknek jelentéstétel végett kiadatott.

A m. ügyészség véleményes jelentése a bordélyházak és kéjűokról szóló szabályrendeletre vonatkozólag.

Jóváhagyatott.

A m. kir. állami állatorvos véleményes jelentése a nagy-kikindai községi vágóhídi szabályrendeletre vonatkozólag.

Községnek pótlás végett kiadatott.

Ürményháza község képviselő-testületének báró Liphay Béla és báró Pirét Béláné birtokainak megvétele tárgyában hozott határozata.

Jóváhagyatott

A m. főszámvevő előterjesztése Reitter Oszkár megyei alszámvevőnek jutalmazása tárgyában.

100 frt szavaztatott meg.

Előadó: Szilágyi Albert, aljegyző.

A nagy-szt-miklósi főszolgabíró jelentése Kis-Zombor község tulajdonát képező Benefele birtok jövedelmezésére vonatkozólag.

A nagy-szent-miklósi főszolgabíró felderítő jelentéstételre utasított.

Előadó: Báró Feilitzsch Berthold, aljegyző.

Főispán ur ő méltósága átteszi számonkérőszék alkalmával felvett jegyzőkönyvet.

Tudomásul vétetett.

Alispáni jelentés a m. főpénztárban f. évi április hó 23-án váratlanul megejtett rovacsolásra vonatkozólag.

Tudomásul vétetett.

Temesvár város megkeresése a Temesvárott építendő új közkórház költségeihez való hozzájárulás iránt.

A törvényhatóság a kórház költs. fedezéséhez nem járul hozzá.

A központi főszbiró betérjeszti Perlasz község képv.-testületének a legeltetési díjak megállapítása tárgyában hozott határozatát.

Pótlás végett kiadatott.

A csenei főszbiró betérjeszti Rausch szül. Heit Margit szülész nő oklevelét kihirdetés végett.

Meghirdetett.

Sándorháza 1890. évi költségvetése. Számvevői vélemény elfogadtatott.

Ferencszállás 1885. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Uj-Szent-Iván 1885. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Szerb-Ellemér 1888. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Térvár 1888. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Jozefova 1888. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Ittvárnok 1888. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Nagy-Ósz 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Gyála 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Ó Bessenyo 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Ernesztháza 1888. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Német-Csanád 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Ernesztháza 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Kübekháza 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Egyházaskér 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Deszk 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Kis-Zombor 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Porgány 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Német-N.-Szt-Miklós 1889. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Ernesztháza 1884. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Ernesztháza 1885. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Ernesztháza 1887. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 Ernesztháza 1886. évi számadása.
 Felmentvény megadatott.
 A központi főszolgabíró betérjeszti May Jánosné születésné kihirdetendő oklevelét.
 Meghirdettetett.

Előadó: Filkovich Boldizsár,
 közig. gyakornok.

A török-kanizsai főszolgabíró betérjeszti a Jozefova községi bíróné választás ellen beadott felebbezést.

Jóváhagyatott.

A pancsovai főszolgabíró betérjeszti Homolitz község képviselő-testületének házadás és vétele tárgyában hozott határozatát vonatkozó szerződések kapcsán.

Jóváhagyatott.

Számvevői vélemény Beodra község 1887. évi számadóinak felmentvénye tárgyában.

Felmentvény megadatott.

Oppova 1890. évi költségvetése.

Jóváhagyatott.

Zsenár Mihály, m. irnok szabadságidejének meghosszabbítása iránti kérvénye.
 4 havi feltételeesen megadatott.

Előadó: Hegedűs János, közig.
 gyakornok.

A m. tiszti ügyészség véleményes jelentése Grabác község rendőri szabályrendeletére vonatkozólag.

A szabályrendelet a 33-ik szakasz kivételével jóváhagyatott.

A török-kanizsai főszolgabíró betérjeszti Egyházaskér község szabályrendeletét.

Pótlásokkal jóváhagyatott.

A perjámosi főszolgabíró betérjeszti Szt Péter német község képv.-testületének a marhavágatási díj megállapítása tárgyában hozott határozatát.

Jóváhagyatott.

A párdányi főszolgabíró betérjeszti Ujpécs község képv.-testületének a községi szárazmalmok eladása tárgyában hozott határozatát.
 Jóváhagyatott.

A török-kanizsai főszolgabíró betérjeszti a szerb-kereszturi bíróné választás ellen beadott felebbezést.

Felebbezés elutasításával a választás jóváhagyatott.

A török-kanizsai főszolgabíró betérjeszti a szanádi pénztárnok választása ellen beadott felebbezést.

Mellik András választása a felebbezés helytadásával feloldatott.

22597. sz. kig. 1890.

Felhivas.

A perjámosi járás főszolgabírója f. hó 11-én 21. elnöki sz. a. kelt jelentésével 1500 frt, szóval: Egyezeröttszáz frtot küldött be mint oly pénzt, melyet — alulírott alispáni hivatal előtt ismeretlen — egyén, a beküldő főszolgabíró magánlakásán felejtett.

Felhivatnak mindazok, kik a kérdésben forgó összegre jogos igényt tartanak, hogy ebbeli jogukat igazoló hiteles adatokkal ellátva, jelen felhívásnak a „Budapesti közlönyben” történt másodizben való meghirdetése napjától számított Egy év és egy nap alatt alulírott alispánnál jelentkezzenek, mert az Egy év és egy napnak eredménytelen leforgása után a fentjelzett összeg az örzés és jelen hirdetés díjainak levonásával valamely közjótékony célra fog fordíttatni.
 N.-Beckerek, 1890. június 18.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság.

Hirdetmény.

A torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság alapszabályai 12. §-a értelmében 1890. évi június hó 25-én tartott húzások alkalmával, akövetkező elsőbbségi részvények sorsoltattak ki:

a) az első kibocsátás elsőbbségi részvények közül a törlesztési terv szerint 71 darab és pedig: 45, 132, 711, 851, 1620, 1771, 2292, 2308, 2405, 2704, 3149, 3223, 3473, 3939, 4388, 4930, 5461, 5719, 6029, 6055, 6432, 6521, 6529, 6662, 6869, 6889, 7053, 7134, 7264, 7377, 7444, 7669, 7713, 7860, 8284, 8306, 8323, 8479, 8550, 9050, 9551, 9585, 9811, 9814, 10020, 10212, 10305, 10312, 10671, 11069, 11146, 11543, 11774, 12165, 12199, 12219, 12559, 12673, 12693, 12706, 13008, 13036, 13192, 13415, 13565, 13718, 13853, 14433, 14610, 14753, 14883 szám.

b) a második kibocsátás elsőbbségi részvények közül törlesztési terv szerint 2 drb és pedig: 15:91 15493 szám.

A kisorsolt részvények 1890. évi július 1-étől a részvénytársaság pénztáránál Nagy-Beckerekben váltatnak be.

Köiriratok.

Torontálvármegye alispánjától.

23870. sz. 1890.

Valamenyi járás főszolgabírájának.

Módos község közelében fekvő Párdányon és Itteben uralkodó száj és körömfájás miatt szükséges hogy ezen kör esetleges továbbterjedésének megakadályozása szempontjából a Módos községi állatvásár beszüntetessék.

Értesitem tehát tekintetes czimmet, miszerint a folyó évi június hó 29-én megtartani szándékoltt ezen állatvásár az 1888 VII. t.-cz. 36. §-ban foglaltakhoz képest betiltatik, mivel félő a ragályos száj és körömfájásnak az egész megye területén való széthurcolása és mivel Módos község vásártára még mindig nincs az 1888 VII. illetve a végrehajtási rendeletben körülírt követelményeknek megfelelően berendezve.

Erről tekintetes czimmet tudomástétel és járása összes községei közt leendő sürgős közhírré tétel végett értesitem.

Nagy-Beckerek 1890. június 24.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

23873. sz. 1890.

Valamenyi járás főszolgabírájának.

Értesitem, hogy Szerb és Magyar-Ítebe, Szerb. és Magyar-Párdány vészkerületeknek nyilvánítottván, azon területre be vagy kihajtani kérődöz marhát büntetés terhe mellett tilos.

Értesitem arról járási községeit.

Nagy-Beckerek 1890. június 24.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

17358. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírónak és N.-Beckerek város polgármesterének.

A közutakról és vámokról szóló 1890. évi I. t.-cz. végrehajtása tárgyában leérkezett ministeri rendelet folytán megtartott értekezlet megállapodásához képest a következőket hozom tekintetes czimed tudomására:

A törvény helyes végrehajtásának alapját egy célirányosan összeállított oly költségvetés képezi, melynek bevételei és kiadásai akként csoportosítvák, hogy mig egy részt a jó közlekedés igényelte kiadások fedezéséről kellőleg van gondoskodva, addig másrészt a póttadó mérvének megállapítása körül törvényileg engedett latitude csak oly mérvben van igénybe véve, hogy az utak fönttartásánál már eddig is terhelve volt földbirtokosok és állattenyésztők, az eddiginél súlyosabban megterhelve ne legyenek és illetve hogy a költségvetés, a törvény által szentesített egyenlő megterhelhetetés elvének alapján a közlekedés ügyét kellőleg fejleszteni engedje meg.

A költségvetés helyes összeállíthatásának alapját a 14313. sz. körrendelettel bekívánt adókimutatások képezik, melyeknek betérjesztését a kereseti adó kivető bizottságok be nem fejezett működése késleltette. — Ezen körülmény azonban most már nem szolgálhat akadályt annak, hogy a kimutatások betérjesztessenek, mert időközben meg lett engedve, hogy az 1889. évi kereseti adó adatai használtassanak föl.

A beérkezendő kimutatások alapján összeállítandó költségvetés általam akként fog a közigazgatási bizottság elé terjesztetni, hogy a fedezendő kiadások közzé a megyei mérnöki hivatal személyzetét egy központi és 14 járási utbiztos és 100 utkaparót veendőök föl. A megyei építészeti hivatalt egy főmérnök, két mérnökből állónak fogom javasolni, mert a központi utbiztos mint végzett technikus a mérnöki teendőkből segédkezésükre lehet, ezenkívül minden járás számára a járási székhelyen való lakás kötelezettsége mellett utbiztosi állás lesz javasolva és a vármegyei utak minden 6 és fél kilométerjére egy utkaparó, ki a községen kívül e célra építendő házikóban lesz köteles lakni.

A törvény rendelkezései a végrehajtási utasítás szerint fokozatosan lesznek végrehajtandók úgy azonban, hogy ez irányú kérdézősködésekre nyert válasz szerint a törvény azon rendelkezései, melyek sem szabályrendelet alkotást sem külön végrehajtási intézkedést nem igényelnek, úgy a mint lesznek esetenként alkalmazandók.

A törvény rendelkezései szerint szabályrendelet lesz alkotandó az utadónak természetben való lerovása tekintetéből annak kiszámítása, kijelölése, teljesítése, ellenőrzése és felülvizsgálata tárgyában, az állami adót nem fizető utadó kötelesek összeírása, nyilvántartása és a kötelezettség teljesítésének módozatai tárgyában; a községi közmunka összeírása, megváltása, a váltás behajtása és felhasználása tárgyában, valamint hatóságilag állapítandók meg az esetek, midőn egy egyének több járművet vezetni szabad. Ezekhez képest tehát a törvénynek fentebb jelzett intézkedései a vonatkozó szabályrendeletek megalkotása után lesznek annak értelmében alkalmazandók.

A szükséges előmunkálatok ellenben általánosságban meg lévén engedve ez irányban a tekintetes czimhez a következő fölhívást intézem.

Szíveskedjék hozzám bejelenteni, hogy 1. járása területén községtől községig ter-

jedőleg mily hosszban vonul el törvényhatósági ut, mely községek belterületén és mily hosszban vonul keresztül. Van-e annak és mily irányban a szomszédos törvényhatóság területén folytatása és van-e vármegyénk határán ezen utvonalon valamely műtárgy, végül hogy ezen műtárgy eddig ki által tartatott fenn?

2. hogy járása területén hol vannak vasuti állomások és hogy azok mely községekkel vagy állami avagy törvényhatósági uttal lennének összekötendők, mily hosszúak lennének ezen összekötő utak, létesítendő-e rajta műtárgy, az érdekelttség köre kikből áll. A már meglevő ilyen utaknál megjegyzendő hogy miként van kiépítve?

3. hogy járása területén a legutóbb kiadott megyei térkép adatai szerint mely községek között vannak és milyen hosszú községi közlekedési utak, mely községek között és körülbelül mily hosszúságban lennének új közlekedési utak nyitandók, az egyes utszakok fenntartására mely érdekelttségi csoport lenne kötelezhető, hogy kellene járása községi közlekedési utait uti bizottságok alá csoportosítani, és ha egyes ily csoport a szomszédos járás területébe is átcsapna, mely járás uti bizottsága alá lenne az rendelendő és végül, hogy az uti bizottság miként volna megalkotandó, megjegyezvén itt, hogy az uti bizottság mellé kirendelendő mérnökök iránt ugyan e bizottság javaslata alapján esetről esetre óhajtanék intézkedni.

Ezen lehetőleg a felvetett kérdésekhez képest összeállított kimutatásba foglalandó adatok beérkezése után lehetne csak a központból a valóságos előmunkálatot megindítani, nem mulaszthatom el már most hangsúlyozni, hogy az általam felemlítettek kívül készséggel fogadok el mindenemű kétely esetén szükséges fölvilágosításért benyújtott kérelmet avagy felvilágosítást.

A törvénynek a vámok tekintetében tett intézkedései körül a 92. §-ban megrendelt hirdetés már megtörtént, de fölkérem a tek. czimet, hogy a hirdetésménynek idezárt szövegét járása területén a legkiterjedtebb módon közzé tegye és tartsa nyilván, hogy a 94. §. rendelkezése szerint a vám elvül és hivatalból észlelendő.

A törvény büntető intézkedéseinek végrehajtása körül bár a törvény nem tudása mérségtől nem szolgálhat, még is czélszerűnek tartom, ha tekintetes czimed a szokásos hirdetés útján, de legkivált vasár- és ünnepnapokon a templomok előtt hat héten keresztül közzé téteti a törvény 107-144. §-ának határozmányait.

A büntető határozatok tekintetében fontos a törvény 153. §. mely egyes büntetési eseteknek hatályon kívül helyezését esetleg a büntető intézkedések megváltoztatását engedni, hogy ez irányban az alkotandó szabályrendeletre nézve a javaslatot megtehessem a 153. §. tekintetében szives kimerítő véleményét kérem az iránt, miként gondolja büntető határozatok módosítását vagy hatályon kívül helyezését.

Jelentését várom.

N.-Beckerek, 1890. évi június 19.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

17358. sz. 1890.

Hirdetmény.

Az 1890. I. t.-cz. 92. §-a alapján ezennel fölhivatnak mindazok, kiknek Torontálvármegye területén az idézett t.-cz. 81. §-ában részletezett vámszedési joguk van (kivéve a kövezetvám-tulajdonosokat) hogy jelen hirdetmény közzététele napjától számított két év alatt azaz 1892. évi május hó 25-éig vámjogaik igazolása iránti kérvényeiket különbeni törvényes következmények terhe alatt alantírott alispánnál nyújtsák be.

A beadandó igazolási kérvények az idézett törvényszakasz határozmányai szerint szereplendők föl.

N.-Beckerek, 1890. évi május 25.

Rónay Jenő, kir. tanácsos, torontálvármegye alispánja.

23103. sz. 1890.

Valamennyi járás főszolgabirája és N.-Beckerek város polgármesterének.

Folyó évi május 3-án 16364. sz. a. kelt körrendeletben felkértem czimet sziveskednék intézkedni ez iránt hogy a települési mozgalmakat éber figyelemmel kísérje az üzérkedők ha ilyenek bejelentetnek üzemeiktől eltiltassanak s ezek megfenyítése végett az illetékes bíróságnál a szükséges lépések megtéessenek.

Mint hogy a földmivelésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága által a főispán ur ő méltósága útján ujabban a telepítési mozgalmak éber figyelemmel való tartására s azoknak a lehetőségig való megakadályozására felhiva lettem, ennélfogva felhívom miszerint ez irányban erősen ujabban is intézkedni, s tett intézkedéseiről valamint az esetleg ez ügyben tapasztalandókról hozzám 14 nap alatt jelentést is tenni sziveskedjék, megjegyzem végül hogy ő Excellentiája kijelentette f. évi 24228. számú kegyes leiratában miszerint a települőknek megválasztását bárhol is történjék a telepítés ő Excellentiája kiválóan magának tartja fen s így a folytonos kérvényezések csak felesleges kiadásokat okoznak.

N.-Beckerek, 1890. évi június 19.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

21278. sz. 1890.

Valamennyi járás főszolgabirájának és N.-Beckerek város polgármesterének.

Az ebtartásról szóló és a f. évi rendes közgyűlésben elfogadott vármegyei szabályrendeletet oly felhívással küldöm meg czimnek, miszerint azt közzé tenni és a 30 napi hirdetési idő lejártával a hirdetési bizonylatot, nemkülönben az esetleg beérkezendő felebbezéseket ide bemutatni sziveskedjék.

Nagy-Beckerek, 1890 június 11-én.

Alispán hiv. távol:

Daniel, megyei főjegyző.

Szabályrendelet az ebtartásról.

1. §.

Az ebtartás joga a vármegye területén díjfizetéshez köttetik, mely díj szopos ebek kivételével az alábbi megkülönböztetés mellett minden darab kutya után egy 1 forintban állapittatik meg.

A községek külterületein, tanyákon, külső majorokban, valamint általában a pásztorok és juhászok által tartott kutyák után 20 kr. díj fizetendő.

2. §.

Az ebtartási díj minden év január hó első napjától kezdve, legkésőbb február végeig a községbirónál befizetendő és beszedése következőleg történik.

A vármegye alispánja az ebtartási díj esedékességi napját megelőzőleg körrendeletileg felhívja a községi előljárásságokat az ebtartási díj beszedésére. Ezen körrendelet vétele után minden község előljárássága tartozik a községben szokásos kihirdetési módon a lakosságot felhívni, hogy legkésőbb ezen év február hó végeig ebeiket nála jelentsék be, és az ebtartási díjat fizessék be, mely felhívásnak eleget tenni minden ebtulajdonos tartozik.

A befizetési határidő letelténél és legkésőbb márczius hó 8-ig tartozik a község előljárássága a befolyt díjakat a megye alispánjához ellennyugta mellett 10 százalék levonásával beszolgáltatni.

Jogositva van minden községbiró az általa beszedett ebtartási díj 10 százalék-át saját maga részére visszatartani oly végből, hogy ez által jelen szabályrendelet végrehajtása körül kifejtett tevékenysége megjutalmazva, esetleges kiadásai megtérítve legyenek.

3. §.

Azok akik a 2. §-ban kiszabott határidőre ebeiket bejelenteni és az ebtartási díjat befizetni elmulasztották, kihágást követnek és a 20. §. szerint büntetendők.

Kötelessége a községbiróknak azon kutyákat, a melyekről az ebtartási díj február végeig befizetve nem lett, ugyanazon év márczius hó 8-áig kiirtani és ugyancsak márczius hó 8-áig ezen ebek tulajdonosait kimutatásba foglalva megbüntetés végett a főszolgabiróhoz bejelenteni.

4. §.

A befizetett ebtartási díjról, minden kutyáról külön, a községbiró nyugtát ad a félnek, melyet ez saját érdekében gondosan megőrizni tartozik.

Ezen nyugtát kizárólag csak a törvényhatóság által kibocsátott őrlapokra szabad kiállítani, mely őrlapok használatára a községelőljárák szoroson köteleztetnek, az ebtartó lakosság pedig figyelmeztetik, hogy csakis a törvényhatóság által kibocsátott őrlapon kiállított nyugta érvényes, más nyugta ellenében az ebtartási díj ujabbi megfizetése alól fel nem ment.

5. §.

Nyugta őrlapokkal a községbirákat elszámolás kötelezettsége mellett a vármegye alispánja látja el, — a fölösleg kiküldött őrlapokat a községbirák az alispánhoz visszaküldetik.

6. §.

Aki az év folyamán kutyát szerez, tartozik 8 nap alatt kutyáját a község előljárásságánál bejelenteni és érte az egész évi díjat megfizetni, vagy a nyugta felmutatásával azt igazolni, hogy ezen kutya után az ebtartási díj a folyó évre a törvényhatóság területén már befizetve lett.

7. §.

A községbiró a bejelentett kutyákról s befizetett ebtartási díjról lajstromot vezetni, és azt két éven át megőrizni tartozik.

8. §.

A vármegye alispánja és a járási főszolgabirák felhatalmaztatnak, hogy az ebtartási díj ellenőrzése végett egyes községekben kiküldötteik által vagy személyesen megjelenve a község előljárásságnál azon adóra vonatkozólag meglevő iratokat és az ebtartó feleknél levő kutyákat betekintés végett előkivánja, mely felhívásnak az illetők eleget tenni tartoznak.

9. §.

A községbirák felhatalmaztatnak, sőt köteleztetnek, hogy a községükben tartozkodó gazdátlan, kóbor ebeket kiirtsák.

Ha valahol gazdátlan, kóbor ebek nagyobb számmal mutatkoznának vagy egyesek gyaníthatólag a kutyák tartását titkolnák, joga van az alispánnak elrendelni, hogy az illető községekben az összes ebek bizonyos időn át lezárassanak vagy lekötessenek, mely határidő alatt a kóbor ebek kiirtandók.

10. §.

A községbiráknak kötelességévé tétetik, hogy azon mérges termézetű kutyákat, melyek a fogatokat és gyalog közlekedőket megtámadják a főszolgabiróhoz bejelentésük, ki ezen ebeknek állandóan lánczan tartását, ha pedig ezen intézkedése kellő eredményre nem vezetne, kiirtását rendeli el.

11. §.

Minden gazdának szoros kötelességévé tétetik kutyájára legszigorubban felügyelni s felügyeltetni, a kutyák által okozott kárért ők levén felelősek.

12. §.

Minden tulajdonos köteles kutyájának megfelelő eledeléről és italáról, valamint arról is gondoskodni, hogy az ebek fekhelyükön hideg és nagy hőségben kellően védve legyenek.

(Vége következik.)

Körözüvények.

Torontálvármegye alispánjától.
Valamennyi főszolgabírónak és N.-Becskekerek város polgármesterének.

22155. sz. 1890.

Kiadatik köröztetés és 30 nap alatti jelentés tétel végett.

Nagy-Becskekerek 1890 június 15.

Alispán hiv. távol:
Daniel, megyei főjegyző.

Másolat. Mali Szima, dolovai lakostól folyó hó 24-én ismeretlen tettes által egy 1887-beli s. pej virágcsás, orrán fehér folt, h. j. l. kesely, h. b. l. és j. l. csücsben

fehér kancza, egy 1882-beli nyári fekete csillagos h. j. l. csücsben fehér csödör, egy 1888-beli két e. és h. b. l. kesely pej mén és egy 1890^{IV}-beli h. j. l. kesely pej mén csikó ellopott.

20830. szám 1890.

Kiadatik köröztetés és az eredménynek 30 nap alatti közlése végett.

Nagy-Becskekerek, 1890 június 7-én.

Alispán hiv. távol:
Daniel, megyei főjegyző.

Másolat. Csene járás főszolgabírája. 2168. kig. 1890. sz. T. alispáni hivatalnak Nagy-Becskekereken. — Szladek Venczel, nagy-jécsai lakos kárára f. évi május hó 30-án a temesvár—kisbecskereki országuton megfutott és eddig fel nem találtatott egy 4 éves, fehér-sárgás szőrü tehén, h. b. oldalon IV. és h. j. 9 kékszinü czeruzával ellátott jegyekkel, mely tehénnek köröztetése kéretik. — Csene, 1890 június 2-án. Dr. Dellimanich, főszolgabíró.

M i n t á k

a vármegyebeli községek (rend. tanácsú város) pénztári kezelése és számviteli módjának az 1886. évi XXII. t.-cz. 140. §-a alapján való szabályozása tárgyában kiadott szabályrendeletre.

A) minta. **LELTÁR község vagyoni állapota felett 18..-ik évben.**

Folyó szám	Költségvetés cím-száma	T Á R G Y		Telekkönyvi		Kataszteri		Évi tetteges jövedelem	Becsár		Jegyzet
		székhely	lapszám	térfogat	tisztá jövedelem	egyenként	összesen				
									hold	öl	

B) minta. **. községének KÖLTSEGTERVE az 18..-ik évre.**

Folyó szám	Leltár rovat-száma	Számadási cím száma	Bevételek az 18.. évre	Község-elöljárók által indítványozott összeg	A tekintetes megye által helyben-hagyott összeg	Jegyzet	Folyó szám	Leltár rovat-száma	Számadási cím száma	Kiadások az 18.. évre	A mult évre helyben-hagyott összeg	Község-elöljárók által indítványozott összeg	A tekintetes megye által helyben-hagyott összeg	Jegyzet

C) minta.

Folyó szám	Letéteményező fél vagy hatóság neve	Letétemény tárgya, mely alkalomból vagy mely tárgyért	B e v é t e l e z e t t						Folyó szám	T á r g y	K i a d o t t	Észrevétel	
			mely rendelet foly-tán és mely hó és napján	naplózikk	aranyban	ezüstben	papírpénzben	értékpapirokban v. okmányokban					értékes leltári tárgyakkban

D) minta.

Sorszám	Okmányyszám	B e v é t e l	Pénzösszeg		A főkönyv lap- és tételszáma	Sorszám	Okmányyszám	K i a d á s	Pénzösszeg		A főkönyv lap- és tételszáma
			kézpénzben	kötvényekben					kézpénzben	kötvényekben	

E) minta.

Folyó szám	Számadási cím és tételszáma	T á r g y	Bevételek		Kiadások	
			frt	kr	frt	kr

F) minta.

Folyó szám	A főkönyv száma	Kelte	A fizető fél neve	B e f i z e t é s		
				egyen-ként	nap zártával	hó zár-tával

H) minta.

Folyó szám és mellék-letek darab-száma	Napló tétel-száma	Illeték	Le-rovás	Hátra-lék	
					frt

G) minta.

Folyó szám	hátszáma	neve	T a r t o z á s														Évköz-ben elő-fordult	L e r o v á s				Mérleg az év végén	Jegyzet
			Folyó évi köz költség-kivetés			Kémény-seprésére	L e g e l ő - a d ó		Főösszege (4, 11., 13., 23. és 26. rovat szaporodás)	Az év végén helyesbített napja	Mult évi befizetés	Folyó évi befizetés	Összesen	Hátralék	Tulfizetés								
			adóalap	belrend-őrségi	gazdászati		összei	ebből															